

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ВІДНОСИН**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Договірне регулювання екологічних відносин
Викладач (-і)	Кобецька Надія Романівна, проф., д.ю.н., проф. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кобецька Надія Романівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кобецька Надія Романівна nadiia.kobetska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Значення інституту «договору» в екологічному праві останніх десятиліть неухильно зростає. Аналіз сучасного екологічного законодавства дає можливість виявити значну кількість договірних конструкцій, залучених до регулювання відносин, пов'язаних з використанням, відновленням, охороною природних ресурсів та довкілля в цілому. Відповідні договірні форми базуються на традиційних цивільно-правових договірних конструкціях, носять характер господарських, адміністративних договорів. Названі різновиди договорів були предметом вивчення в бакалаврській освітній програмі. Однак, договори, що опосередковують екологічні відносини характеризуються своїми особливостями, які, своєю чергою, зумовлені особливостями предметно-об'єктного складу цих договорів. З'ясування особливостей предмету, сторін, змісту, форми, порядку укладення, зміни, припинення та виконання договірних еколого-правових зобов'язань можливе на основі набутих знань в галузі екологічного, природноресурсного, цивільного, господарського, адміністративного права та передбачає системне розуміння і тлумачення правових приписів.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є відповідна система нормативно-правових приписів цивільного, господарського, екологічного, природноресурсного законодавства, а також практика реалізації відповідних норм уповноваженими суб'єктами.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Договірне регулювання екологічних відносин» є формування у студентів необхідних юридичних знань щодо особливостей договірного регулювання екологічних відносин в Україні, з'ясування специфіки укладення, виконання і забезпечення договорів, що опосередковують відносини у сфері охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з метою належного використання відповідних положень в правозастосовній та правоохоронній діяльності.</p> <p><u>Завданнями</u> вивчення дисципліни «Договірне регулювання екологічних відносин» є набуття студентами знань та розуміння змісту екологічного договірного законодавства України, формування умінь та навичок щодо самостійного прийняття рішень а також вчинення дій, пов'язаних з реалізацією еколого-договірних норм; попередження, припинення порушень договірних зобов'язань сторонами (учасниками) договірних відносин.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;
- навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;
- знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність скеровувати зусилля, поєднувати результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення європейського та національного законодавства, що регулює еколого-договірні зобов'язання;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах договірного права, питаннях нормотворення та правозастосування у відносинах еколого договірного регулювання;
- здатність розроблення різного виду договорів, пов'язаних з охороною довкілля, забезпеченням екологічної безпеки та раціональним природокористуванням;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти екологічного, цивільного, господарського, адміністративного законодавства у еколого-договірних відносинах;
- здатність кваліфікованого системного тлумачення відповідних актів;
- здатність давати кваліфіковані юридичні консультації щодо змісту та тлумачення еколого-правових договорів.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

- загальної системи договорів що застосовуються в еколого-правовому регулюванні;
- видів договірних конструкцій, які задіяні до регулювання відносин використання природних ресурсів;
- норм екологічного, господарського, цивільного права, які регулюють договірні екологічні відносини;
- особливостей окремих видів договорів використання природних ресурсів, договорів у сфері забезпечення екологічної безпеки та охорони довкілля;
- порядку укладення договорів залежно від виду відносин охорони і використання природних ресурсів;
- змісту договорів, системи взаємних зобов'язань сторін, зумовлених особливостями еколого-правової сфери регулювання;

вміння:

- складати договори, що можуть використовуватись для оформлення еколого-правових відносин, з урахуванням особливостей їх змісту;
- тлумачити еколого-правові та суміжні норми і кваліфікувати еколого-правові договірні відносини;
- тлумачити положення договорів, що оформлюють екологічні правовідносини;
- використовувати відповідні способи захисту, у випадку порушення стороною договору взятих на себе зобов'язань.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Модуль I. Загальна частина			
Тема 1. Загальні положення про договір		2	- 6
Тема 2. Особливості договірної регулювання екологічних відносин		2	2 6
Тема 3. Класифікація договірних форм регулювання екологічних відносин.		2	6
Тема 4. Укладення, зміна та розірвання договорів відповідно до приписів цивільного та екологічного законодавства		2	- 6
Тема 5. Суб'єкти, об'єкти і зміст договорів		2	- 6
Тема 6. Особливості виконання та забезпечення екологічних договірних зобов'язань. Правові наслідки їх порушення		2	- 6
Модуль II. Особлива частина			
Тема 7. Договірне регулювання відносин надкористування		-	4 4
Тема 8. Договори довгострокового тимчасового користування лісами		-	2 4
Тема 9. Договори оренди водних об'єктів		-	4 4
Тема 10. Договори у відносинах використання об'єктів тваринного світу		-	2 4
Тема 11. Договори у відносинах охорони та відновлення лісів, вод, рослинного світу, територій та об'єктів природно-заповідного фонду		-	2 4
Тема 12. Договірні конструкції у відносинах забезпечення екологічної безпеки		-	2 4
ЗАГ.:		12	18 60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (з наступними змінами) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u> . Робота виконується на останньому семінарському занятті. На контрольну вноситься 50 тестових завдань по 1 балу. Контрольна виконується через сайт дистанційного навчання університету.		

	За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.6.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – залік, який залік виставляється як сума балів, отриманих за всі види навчальної діяльності студента (семінарські заняття, індивідуальні завдання, модульна контрольна робота). Максимальний бал підсумкового контролю – 100.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / за ред. О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2008. <http://www.yuricom.com/files/content/Dzera - Zagalna.pdf>
2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. Київ: Алерта, 2012. http://info-library.com/book/4_Dogovori_v_ekologichnomy_pravi_Ukraini.html

3. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2016.
4. Договір як універсальна правова конструкція: монографія / за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків: Право, 2012.
http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2013/dogovor_2012.pdf
5. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016.
<http://personal.pu.if.ua/depart/nadiia.kobetska/resource/file/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9A%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf>
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Кобецька Н. Р. Договірне регулювання екологічних відносин: методичні вказівки і завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 22 с.
  2. Кобецька Н. Р. Договірне регулювання екологічних відносин: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 27 с.
<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/>

Проф. Н. Р. Кобецька